

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO ATASKAITA

**VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2018 METŲ BIUDŽETO VYKDYMO IR
KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ TEISINGUMAS,
SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ IR TURTO NAUDOJIMO VERTINIMAS**

2019 m. liepos 5 d. Nr. AR-2 (3.14)

Varėna

Su audito ataskaita galima susipažinti savivaldybės interneto puslapyje www.varena.lt

SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Varėnos rajono savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principu. Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, teikdama pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai nustatyta pareiga teikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo. Remiantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis, savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditą atlieka savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos.

Auditą atliko Varėnos rajono savivaldybės kontrolierius Gintautas Šakalis ir kontrolieriaus pavaduotoja Laima Ulbinienė.

Audito ataskaita pateikta Varėnos rajono savivaldybės merui, Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriui, Kontrolės komitetui.

TURINYS

PAGRINDINIAI ATASKAITOS FAKTAI	4
SANTRAUKA	5
IŽANGA	9
AUDITO REZULTATAI	10
1.Savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio vertinimas	10
2.Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas	19
3.Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimas 2018 m.	24
4.Kiti dalykai	26
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	28
PRIEDAI	31
1 priedas. Audito apimtis ir metodai	31

PAGRINDINIAI ATASKAITOS FAKTAI

78 392,74 tūkst. Eur Savivaldybės turtas	7 144,62 tūkst. Eur Savivaldybės įsipareigojimai	28 213,7 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto pajamos	26 785,7 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto išlaidos
---	---	--	---

318 vnt.Papildomai apskaitoje apskaityta
vietinės reikšmės kelių**1 251,8 tūkst. Eur**Padidinta vietinės reikšmės kelių ir
gatvių vertė, vadovaujantis
patikslintais kelių ir gatvių sąrašais**16,0 proc.**Turto duomenų teisingumo
Savivaldybės konsoliduotųjų
finansinių ataskaitų rinkinyje
negalime patvirtinti**115,0 tūkst. Eur**

Nepaskaičiuotas turto nuvertėjimas.

66,0 tūkst. EurNeteisingai apskaityti ilgalaikiai
įsipareigojimai

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos¹, Viešojo sektoriaus atskaitomybės², Biudžeto sandaros įstatymais³, atlikome 2018 metų Varėnos rajono savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, kurį sudaro konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų (įskaitant Savivaldybės skolos ataskaitas) rinkiniai ir Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditą.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir Tarptautinius audito standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pateikiama audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai pateikti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

1.Dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

1.1.Vis dar nežinoma tiksli Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių vertė.

Nors dalis praėjusių metų teiktų rekomendacijų įgyvendinta, buhalterinėje apskaitoje užregistruoti visi vietinės reikšmės keliai ir visos gatvės, tačiau Savivaldybės administracijos apskaitoje apskaitoma trečdalis (35,4 proc.) vietinės reikšmės kelių ir gatvių, kurie įvertinti iki 1 Euro verte. Tai yra, 212 vnt. vietinės reikšmės kelių ir 236 vnt. gatvių. Todėl, negalime patvirtinti Savivaldybės administracijos apskaitoje 2018-12-31 dalies vietinės reikšmės kelių ir gatvių – 12 585,0 tūkst. Eur likučio teisingumo (2.1.1, 2.3, p. 20, 21 psl.).

1.2.Nepakankamas finansavimas kelių teisinei registracijai.

2018 metais kelių ir gatvių kadastriniams matavimams ir teisinei registracijai skirta tik 0,5 tūkst. Eur. Dėl nepakankamo finansavimo atlikta tik mažos dalies (0,74 proc.) vietinės reikšmės kelių ir gatvių teisinė registracija. 2018 metais užregistruoti tik du objektai (2.4 p. 22 psl.).

1.3.Nepaskaičiuotas turto nuvertėjimas

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais, 27 str.9 d. 10 p.

² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str. 1 d.

³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-1430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 37 str. 3 d.

Turtui, kuris yra nenaudojamas ir nereikalingas savivaldybės funkcijoms atlikti, nepaskaičiuotas nuvertėjimas. Minėtam turtui yra priimti sprendimai jį nurašyti, tačiau Savivaldybės administracija 2018 m. jo nenurašė (nelikvidavo). Nepaskaičiuotas turto nuvertėjimas - 115,0 tūkst. Eur sumai (2.5 p. 22,23 psl.).

1.4. Neteisingai apskaityti ilgalaikiai įsipareigojimai

Atlikus konsolidavimo įrašą, neteisingai apskaityti Kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai. Finansinės būklės ataskaitoje 66,0 tūkst. Eur padidinti ilgalaikiai įsipareigojimai (2.6 p. 23 psl.).

2. Dėl Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Savivaldybės 2018 m. konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą. Išskyrus tai, kad:

2.1. Biudžeto asignavimai suplanuoti ir ataskaitose nurodyti netinkamuose išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniuose (1.4.1 p. 18 psl.).

2.2. Biudžetinės įstaigos prie Biudžeto vykdymo ataskaitų neteikia Aiškinamųjų raštų (1.4.2 p. 19 psl.).

Nustatyti iškraipymai neturėjo kiekybiškai reikšmingos įtakos Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui.

3. Savivaldybės biudžeto vykdymas

Vertindami Varėnos rajono savivaldybės biudžeto vykdymą nustatėme, kad pajamos tvirtinamos ir išlaidos skirstomos laikantis teisės aktų reikalavimų.

3.1. Varėnos rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto pajamų surinkimo planas įvykdytas 102,4 proc. Faktiškai į Varėnos rajono savivaldybės biudžetą 2018 metais gauta 618,9 tūkst. Eur pajamų daugiau negu planuota (1 lentelė 11 psl.).

Didžiausią gautų pajamų dalį, kaip ir 2017 metais, sudarė mokesčiai ir dotacijos.

Nepanaudota 51,4 tūkst. Eur Varėnos rajono savivaldybės biudžetui skirtų valstybės biudžeto dotacijų.

Savivaldybės 2018 metų biudžeto patikslintas išlaidų planas sudarė 27 597,7 tūkst. Eur, faktinės išlaidos – 26 785,7 tūkst. Eur (įskaitant 2017 m. gruodžio 31 d. nepanaudotą biudžeto lėšų likutį – 835,2 tūkst. Eur). Biudžeto išlaidos panaudotos 10-iai programų vykdyti. Per du paskutinius metus pajamų surinkimas ir asignavimų panaudojimas didėjo.

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai ir mokėtinos sumos 2018-12-31 sudarė 5 447,4 tūkst. Eur. Paskolos iš kredito įstaigų sudarė 4 339,2 tūkst. Eur. Skoliniai įsipareigojimai ir mokėtinos sumos 2018-12-31, lyginant su 2018-01-01 sumažėjo 5,2 tūkst. Eur.

Varėnos rajono savivaldybė 2018 metais laikėsi nustatytų skolinimosi limitų.

4.Dėl savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo

4.1.Siekiant, kad savivaldybės biudžeto lėšos būtų naudojamos ekonomiškai ir racionaliai biudžetinių įstaigų vadovai neįvertino minėtos situacijos ir nepriėmė sprendimų dėl etatų skaičiaus optimizavimo (3.1 p. 24 psl.).

Nuo 2018 m. sausio 1 d. pakeitus Lietuvos Respublikos Valstybinio socialinio draudimo įstatymo⁴ 10 straipsnį, pagal kurį socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo kiekvienam apdraustajam asmeniui apskaičiuotos darbo užmokesčio sumos, ne mažesnės kaip Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga (MMA). Darbdaviai už darbuotojus, kurių atlyginimas nesiekia minimalios mėnesinės algos, privalo sumokėti socialinio draudimo įmokas nuo visos MMA. Biudžetinėse įstaigose yra nemažai darbuotojų dirbančių 0,25; 0,5; 0,75 etatu.

4.2.Pastaraisiais metais Savivaldybės administracija vis daugiau dėmesio skyrė metinei inventorizacijai atlikti, tačiau vis dar nustatomi netinkamai atliktos inventorizacijos faktai (3.2 p.25 psl.).

4.3.Pagal panaudos sutartį perduotas turtas, kuris neapskaitytas apskaitoje (3.3 p. 26 psl.).

4.4.Turto perduoto pagal panaudos sutartis kontrolė yra tobulintina (3.3 p. 26 psl.).

5.Kiti dalykai

5.1. Biudžetinėms įstaigoms nustatytas etatų, o ne pareigybių skaičius (4 skyrius 26 psl.)

Audito metu nustatyta, kad Varėnos rajono savivaldybės taryba sprendimais nustato biudžetinėms įstaigoms didžiausią leistiną etatų skaičių, o ne pareigybių. Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų įstatymo⁵ 9 str. 2 d. 4 p. biudžetinės įstaigos vadovas tvirtina biudžetinės įstaigos struktūrą ir pareigybių sąrašą, neviršijant nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus. Pažeidžiant šią įstatymo nuostatą, pareigybių sąrašai biudžetinėse įstaigose nepatvirtinti.

REKOMENDACIJOS

Atsižvelgdami į audito metu nustatytus dalykus rekomendavome:

Savivaldybės administracijos direktoriui:

1.Kelius ir gatves užregistruotus simboline iki 1 euro verte, įvertinti ir užregistruoti tikrąja verte. (1 – ojo pagrindinio audito rezultato 1.1 punktas).

⁴ Lietuvos Respublikos Valstybinio socialinio draudimo 1991 m. gegužės 21 d. įstatymas Nr. I-1336.

⁵ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų 1995 m. gruodžio 5 d. įstatymas Nr. I-1113.

2. Formuojant 2020 metų biudžetą numatyti lėšas kelių ir gatvių techninei inventorizacijai/kadastriniams matavimams ir jų įregistravimui Nekilnojamojo turto registre (1-ojo pagrindinio audito rezultato 1.2 punktas).

3. Nustatyti papildomas kontrolės priemonės ilgalaikio turto srityje, kurios užtikrintų teisingą ilgalaikio turto apskaitą (1-ojo pagrindinio audito rezultato 1.3 punktas).

4. Vertinti ilgalaikio turto, apskaitomo įsigijimo savikaina, nuvertėjimo požymius (1-ojo pagrindinio audito rezultato 1.3 punktas).

5. Nustatyta tvarka ištaisyti konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenų neatitikimus (1-ojo pagrindinio audito rezultato 1.4 punktas).

6. Įpareigoti biudžetinių įstaigų vadovus, kad prie Biudžeto įvykdymo ataskaitų būtų teikiami Aiškinamieji raštai (2-ojo pagrindinio audito rezultato 2.2 punktas).

7. Kontroliuoti, kad pagal sutartis perduodamas turtas būtų apskaitomas apskaitoje. (4-ojo pagrindinio audito rezultato 4.3 punktas).

8. Siekiant, kad metinės inventorizacijos būtų atliekamos tinkamai, sudaryti vietines ir centrinę inventorizacijos komisijas (4-ojo pagrindinio audito rezultato 4.2 punktas).

9. Siūlome nustatyti aiškius ir išsamius reikalavimus ataskaitoms, kuriose teikiama informacija apie panaudai suteikto ilgalaikio materialaus turto objektų naudojimą (4-ojo pagrindinio audito rezultato 4.4 punktas).

10. Nurodyti biudžetinių įstaigų vadovams, kreiptis į Savivaldybės tarybą dėl didžiausio leistino pareigybių skaičiaus nustatymo (5-ojo pagrindinio audito rezultato 5.1 punktas).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“

Biudžetinių įstaigų vadovams teikėme žemiau išvardytas rekomendacijas, kurie jau pateikė informaciją, apie jų įgyvendinimą.

Varėnos kultūros centro direktorei:

1. Kreiptis į Varėnos rajono savivaldybės tarybą, kad būtų nustatytas didžiausias leistinas pareigybių, o ne etatų skaičius.

2. Siekiant, kad savivaldybės biudžeto lėšos būtų naudojamos ekonomiškai ir racionaliai, spręsti klausimą dėl etatų skaičiaus optimizavimo.

3. Atliekant turto inventorizaciją vadovautis teisės aktų reikalavimais.

4. Atsargų apskaitą vykdyti vadovaujantis VSAFAS reikalavimais.

5. Papildyti Apskaitos politikos Atsargų apskaitos tvarkos aprašą.

6. Nustatyti prekių, įsigytų reprezentacijai (renginiams ir susitikimams), apskaitos tvarką.

7. Peržiūrėti ir patikslinti Finansų kontrolės taisykles.

8. Išlaidas planuoti ir registruoti pagal atitinkamus Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje nustatytus straipsnius.

9. Skiriant priemokas vadovautis Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu.

11. Imtis griežtų kontrolės priemonių, kurios užkirstų rizikos, susijusios su darbo užmokesčiui skirtų asignavimų panaudojimo teisėtumo, atsiradimui.

Varėnos sporto centro direktoriui:

1. Peržiūrėti Centro darbuotojų pastoviosios dalies koeficientus.

2. Siekiant, kad biudžeto lėšos būtų naudojamos ekonomiškai ir racionaliai, spręsti klausimą dėl Sporto organizatorių veiklos optimizavimo, sumažinant pareigybių skaičių.

3. Suvienodinti pareigybes Centro pareigybių sąrašė su pareigybių aprašymais (Kasininkai).

4. Peržiūrėti Kasininkų pareigybės funkcijas, užtikrinant optimalų darbo krūvį.

5. Sustiprinti vidaus kontrolę viešųjų pirkimų srityje. Užtikrinti, kad būtų laikomasi viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų.

6. Savivaldybės administracijos Finansų ir investicijų skyriui prie Biudžeto vykdymo ketvirtinių ir metinių ataskaitų teikti aiškinamąjį raštą, kaip nustatyta Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakyme.

7. Išlaidas planuoti ir registruoti pagal atitinkamus Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje nustatytus straipsnius.

8. Nekilnojamąjį turtą, gautą patikėjimo teise, registruoti teisės aktų nustatyta tvarka.

Varėnos rajono savivaldybės biudžetinėms įstaigoms, kuriose atlikome audito procedūras, pateikėme raštus dėl audito rezultatų. Pateikėme 30 rekomendacijų dėl apskaitos klaidų taisymo, ataskaitų duomenų tikslinimo, sprendimų dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo užtikrinimo priėmimo.

Su visų audituotų subjektų vadovais, apskaitos ir kitais atsakingais darbuotojais aptarėme audito procedūrų rezultatus, įstaigos pateikė informaciją apie rekomendacijų įgyvendinimą. Šioje ataskaitoje teikiame tik konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio teisingumui, biudžeto ir turto naudojimui reikšmingas rekomendacijas.

IŽANGA

Audituotas subjektas – Varėnos rajono savivaldybė (toliau – Savivaldybė), adresas: Vytauto g. 12, LT-65184 Varėna.

Audito tikslai:

- įvertinti Savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- įvertinti Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.
- įvertinti savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamu laikotarpiu savivaldybės administracijai vadovavo direktorius Alvydas Verbickas. Savivaldybės administracijos buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja dirbo Česė Ulbinaitė, Finansų ir investicijų skyriaus vedėja – Svetlana Griškevičienė, Biudžetinių įstaigų ir seniūnijų apskaitos skyriaus vedėja – vyr. buhalterė Asta Vinickienė. Savivaldybės išdo apskaitą tvarkė vyresnioji specialistė Ona Pekorienė. Savivaldybės biudžetinių įstaigų – atitinkamos biudžetinės įstaigos vyriausiasis buhalteris. Savivaldybės metinį konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį parengė Finansų ir investicijų skyriaus specialistė Laura Vaisietaitė.

Audito procedūros buvo atliekamos pagal atrankinio tyrimo rezultatus pasirinktuose subjektuose – Varėnos rajono savivaldybės administracijoje, Savivaldybės Ižde, savivaldybei pavaldžiose įstaigose – Varėnos kultūros centre, Varėnos sporto centre. Šių įstaigų vadovai atsakingi už biudžeto vykdymo ir (ar) finansinių ataskaitų rinkinių parengimą ir teisingą pateikimą, patikėjimo teise valdomo valstybės ir savivaldybės turto ir lėšų, valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą bei naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Taip pat, pagrindinės audito procedūros turto srityje buvo atliktos ir viešosiose įstaigose: Varėnos ligoninėje, Pirminės sveikatos priežiūros centre.

Audituojamasis laikotarpis – 2018 metai.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Nepriklausoma nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, biudžeto lėšų ir turto naudojimo pareiškama audito išvadose.

AUDITO REZULTATAI

1.SAVIVALDYBĖS 2018 METŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

BIUDŽETO VYKDYMO RODIKLIAI

Savivaldybės 2018 metų biudžeto patikslintas pajamų planas sudarė 26 232,2 tūkst. Eur. Pajamų surinkimo planas įvykdytas 102,4 proc. – gauta 26 851,1 tūkst. Eur. Nepanaudota 51,4 tūkst. Eur savivaldybės biudžetui skirtų valstybės biudžeto dotacijų.

Varėnos rajono savivaldybės taryba sprendimu⁶ patvirtino Savivaldybės 2018 m. biudžeto pajamų su dotacijomis planą – 20 694,2 tūkst. Eur ir skolintų lėšų planą – 530,3 tūkst. Eur. Vėlesniais Savivaldybės tarybos sprendimais Savivaldybės 2018 m. biudžeto pajamų planas buvo patikslintas aštuonis kartus⁷ ir sudarė 26 232,2 tūkst. Eur. 2018 m. gruodžio 31 d. nepanaudotų biudžeto lėšų likutis – 1 428,0 tūkst. Eur.

Varėnos rajono savivaldybė 2018 m. pajamų su dotacijomis gavo 618,9 tūkst. Eur daugiau negu buvo planuota ir 2018 m. gruodžio 31 d. pajamų su dotacijomis įplaukos sudarė 26 851,1 tūkst. Eur. Jas sudarė:

- mokesčiai – 12 910,8 tūkst. Eur;
- dotacijos – 11 574,5 tūkst. Eur;
- kitos pajamos – 2 289,7 tūkst. Eur;
- materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos – 76,1 tūkst. Eur.

Savivaldybės gautos ilgalaikės paskolos 2018 m. sudarė 527,4 tūkst. Eur.

Bendras 2018 m. biudžeto pajamų su dotacijomis plano įvykdymas sudarė 102,4 proc., t. y. 1,2 proc. daugiau lyginant su 2017 m.

2018 m. lyginant su 2017 m. pajamos iš mokesčių padidėjo 1 582,3 tūkst. Eur, kitos pajamos – 1208,2 tūkst. Eur, materialiojo turto realizavimo pajamos – 41,1 tūkst. Eur, o dotacijos 197,0 tūkst. Eur sumažėjo.

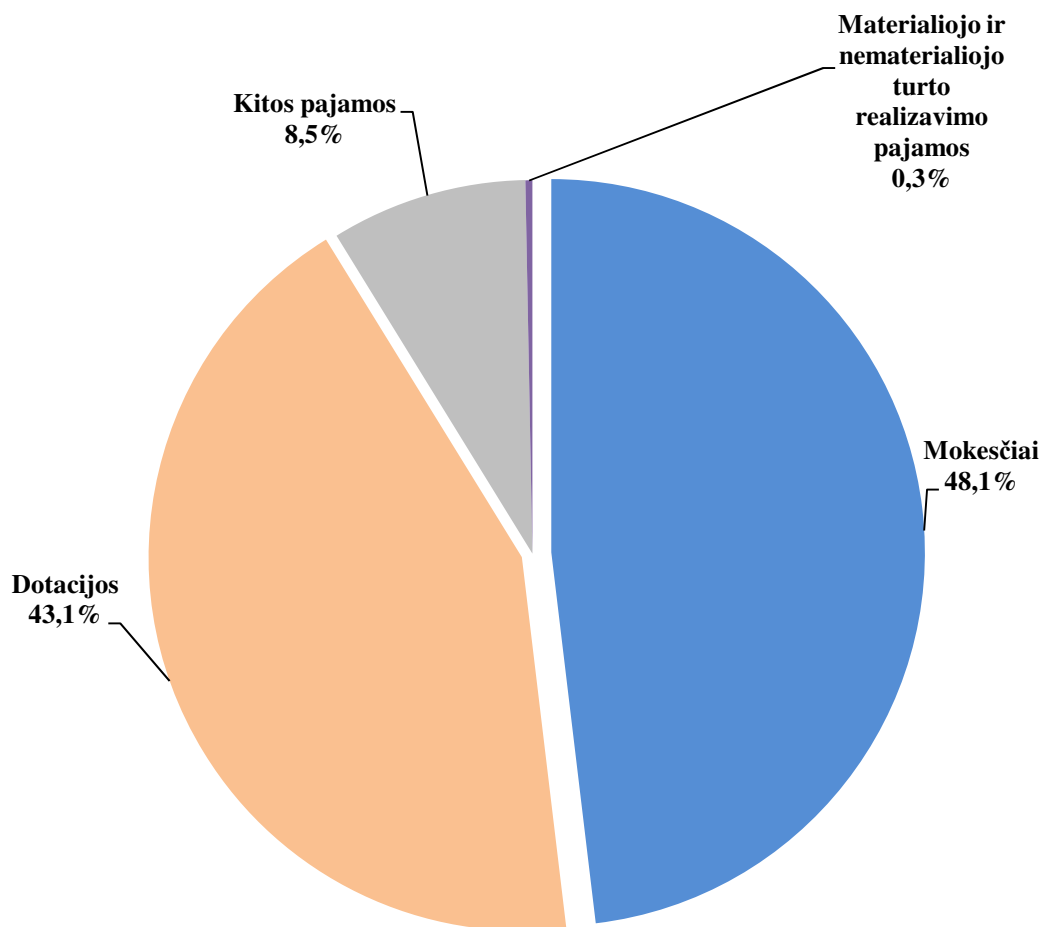
1 lentelė. Savivaldybės 2018 m. biudžeto pajamų plano įvykdymas

Pajamų rūšys	Patikslintas pajamų planas	Faktiškai gauta pajamų, tūkst. Eur	Įvykdymo procentas	Viršyta + Negauta -
Mokesčiai	12 679,4	12 910,8	101,8	231,4
Dotacijos	11 792,9	11 574,5	98,1	-218,4
Kitos pajamos	1 739,9	2 289,7	131,6	549,8
Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	20,0	76,1	380,5	56,1
Iš viso:	26 232,2	26 851,1	102,4	618,9
Gautos paskolos	530,3	527,4	99,5	-2,9
2017 m. gruodžio 31 d. nepanaudotų biudžeto lėšų likutis	835,2	835,2	100,0	0,0

⁶ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 20 d. sprendimas Nr. T-VIII-885 “Dėl Varėnos rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto patvirtinimo”.

⁷ Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimai: 2018-03-27 Nr. T-VIII-907; 2018-05-27 Nr. T-VIII-962; 2018-06-26 Nr. T-VIII-990; 2018-08-28 Nr. T-VIII-1013; 2018-09-25 Nr. T-VIII-1045; 2018-10-30 Nr. T-VIII-1059; 2018-11-27 Nr. T-VIII-1079; 2018-12-21 Nr. T-VIII-1102.

1 pav. Savivaldybės 2018 metais gautų biudžeto pajamų struktūra, proc.

Šaltinis – Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

1.1.BIUDŽETO PAJAMOS

MOKESČIAI

Mokesčių pajamų planas įvykdytas 102,5 proc. Gauta 338,9 tūkst. Eur viršplaninių pajamų. Neįvykdytas tik valstybės rinkliavų pajamų planas. Negauta 1,1 tūkst. Eur planuotų pajamų.

Savivaldybės 2018 m. biudžeto gautų pajamų struktūroje didžiausią dalį sudarė iš mokesčių gautos pajamos – 48,1 proc. ir iš dotacijos gautos pajamos – 43,1 proc. Planuojamas pajamų iš mokesčių 2018 m. planas (be valstybinių ir vietinių rinkliavų) sudarė 12 679,4 tūkst. Eur, faktiškai surinkta pajamų suma – 12 910,8 tūkst. Eur. Planas įvykdytas 101,8 proc., gauta 231,4 tūkst. Eur daugiau negu buvo planuota.

2 lentelė 2018 metų biudžeto pajamų iš mokesčių plano įvykdymas

Pajamų rūšys	Patikslintas pajamų planas tūkst. Eur	Faktiškai gauta pajamų tūkst. Eur	Įvykdymo procentas	Viršyta + Negauta – tūkst. Eur
Gyventojų pajamų mokestis	12 390,0	12 503,6	100,9	113,6
Žemės mokestis	110,0	168,0	152,7	58,0
Paveldimo turto mokestis	3,0	4,7	156,7	1,7
Įmonių ir organizacijų nekilnojamojo turto mokestis	150,0	208,1	138,7	58,1
Mokestis už aplinkos teršimą	26,4	26,4	100,0	0,0
Valstybės rinkliavos	25,0	23,9	95,6	-1,1
Vietinės rinkliavos	670,0	777,5	116,0	107,5
Iš viso:	13 374,4	13 712,2	102,5	337,8

Šaltinis – Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

DOTACIJOS

Dotacijų planas įvykdytas 98,1 proc. Nepanaudota 51,4 tūkst. Eur savivaldybės biudžetui skirtų valstybės biudžeto dotacijų.

2018 m. bendra dotacijų suma sudarė 43,1 proc. visų Savivaldybės biudžeto gautų pajamų. Patikslintas dotacijų planas sudarė 11 792,9 tūkst. Eur, o faktiškai gauta dotacijų suma – 11 574,5 tūkst. Eur.

3 lentelė 2018 metų biudžeto pajamų iš dotacijų plano įvykdymas

Dotacijos	Patikslintas pajamų planas tūkst. Eur	Faktiškai gauta pajamų tūkst. Eur	Įvykdymo procentas	Viršyta + Negauta – tūkst. Eur
Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos	3 274,7	3 165,7	96,7	-109,0
Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti	1 874,4	1 829,9	97,6	-44,5
Mokymo lėšos	4 133,4	4 126,5	99,8	-6,9
Turtui įsigyti	1 398,6	1 382,9	98,9	-15,7
Dotacija pagal 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą įgyvendinamą	274,2	251,1	91,6	-23,1

projektų nuosavam indėliui užtikrinti				
Kitos tikslinės dotacijos	837,6	818,4	97,7	-19,2
Iš viso:	11 792,9	11 574,5	98,1	-218,4

Šaltinis – Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Lyginant su 2017 m., bendras dotacijų plano įvykdymas sumažėjo 0,2 proc.

Valstybės biudžetui gražinta 51,4 tūkst. Eur nepanaudotų dotacijų. 44,5 tūkst. Eur specialios tikslinės dotacijos valstybinėms (perduotoms savivaldybės) funkcijoms atlikti ir 6,9 tūkst. Eur mokymo lėšų.

KITOS PAJAMOS

2018 m. kitos pajamos sudarė 8,5 proc. visų Savivaldybės biudžeto gautų pajamų ir dotacijų. Patikslintas kitų pajamų 2018 m. planas – 1 739,9 tūkst. Eur, faktiškai gauta lėšų – 2 289,7 tūkst. Eur. Patikslintas 2018 m. planas įvykdytas 131,6 proc., t. y. gauta 549,8 tūkst. Eur pajamų daugiau negu buvo planuota, kurių didesnę dalį sudarė grįžusios 2017 m. biudžeto lėšos kompensuotos ES lėšomis.

Lyginant su 2017 m., bendras kitų pajamų plano įvykdymas padidėjo 32,1 proc.

MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO REALIZAVIMO PAJAMOS

2018 m. ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamų planas – 20,0 tūkst. Eur, faktiškai gauta pajamų – 76,1 tūkst. Eur. Ilgalaikio materialiojo turto planas įvykdytas 3,8 karto, gauta pajamų 46,1 tūkst. Eur daugiau negu buvo planuota.

Lyginant su 2017 m., šių pajamų surinkimas išaugo 2,4 karto.

GAUTOS PASKOLOS

2018 m. gautų paskolų patikslintas planas sudarė 530,3 tūkst. Eur, per 2018 m. išimta 527,4 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų.

APYVARTOS LĖŠOS BIUDŽETO LĖŠŲ STYGIUI DENGTI

2017 m. gruodžio 31 d. nepanaudotas biudžeto lėšų likutis sudarė 835,2 tūkst. Eur. Šios lėšos skirtos 2018 m. pradžioje susidariusiam kreditiniam įsiskolinimui padengti, paskoloms gražinti ir projektams bendrai finansuoti.

1.2. BIUDŽETO IŠLAIDOS

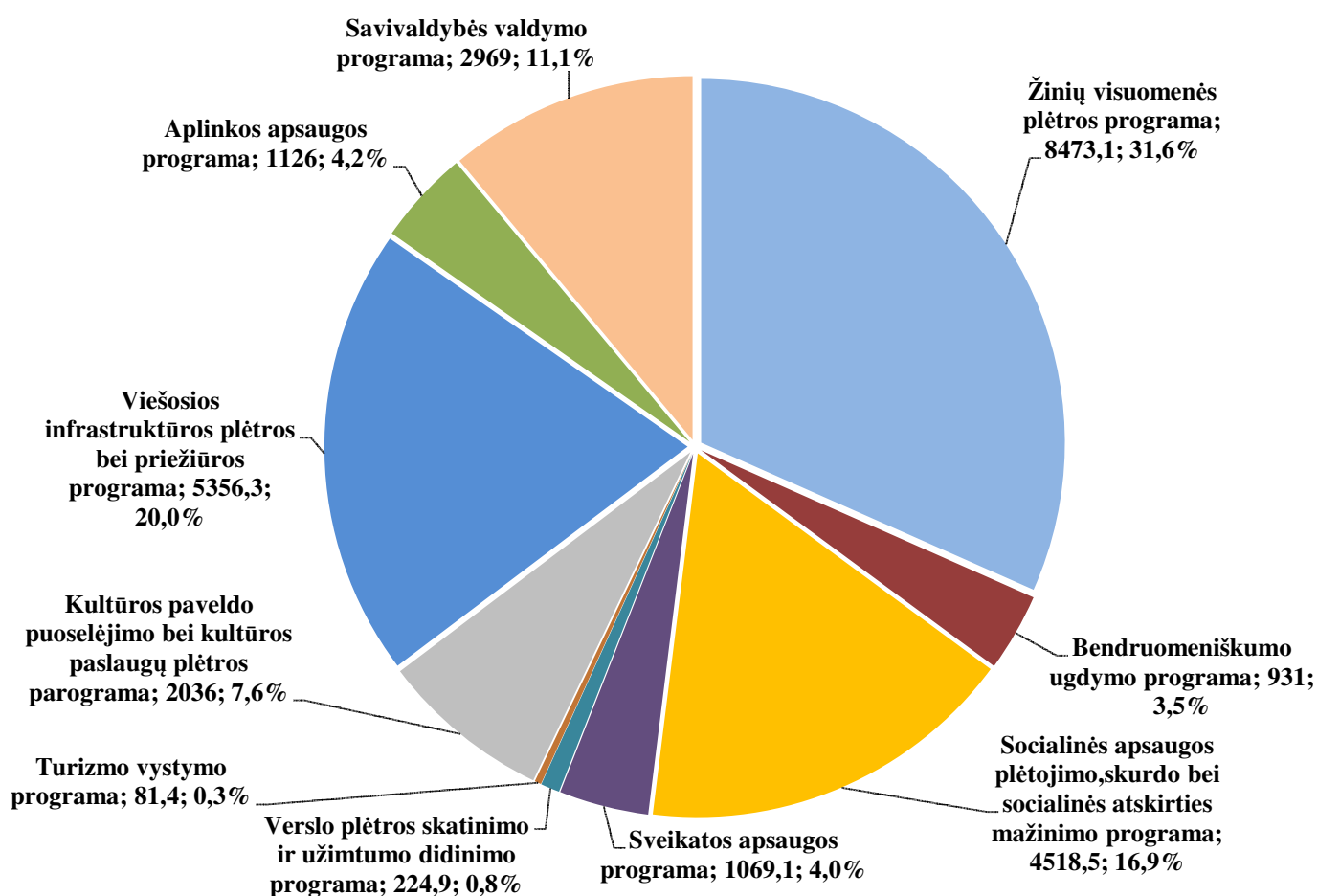
Savivaldybės 2018 metų biudžeto patikslintas išlaidų planas sudarė 27 067,3 tūkst. Eur, faktinės išlaidos 26 785,7 tūkst. Eur. Į faktines (įvykdymo) biudžeto išlaidas yra įskaitytas Savivaldybės 2017 metų nepanaudotų biudžeto lėšų likutis – 835,2 tūkst. Eur. 2018 metais liko nepanaudota 1428,0 tūkst. Eur likutis.

2018 metais Savivaldybės biudžeto išlaidos – 26 785,7 tūkst. Eur panaudota 10-iai programų vykdyti.

Didžiausią Savivaldybės biudžeto išlaidų dalis – 8473,1 tūkst. Eur, arba 31,6 proc. visų išlaidų skirta Žinių visuomenės plėtros programai. Duomenys apie Savivaldybės 2018 metų biudžeto išlaidų pasiskirstymą pagal programas pateikti 4 paveikslėlyje.

Didžiausia Savivaldybės biudžeto išlaidų dalis, skirstant pagal ekonominę klasifikaciją, - 12 562,7 tūkst. Eur, arba 46,9 proc. visų išlaidų tenka darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, turtui įsigyti – 5 457,0 tūkst. Eur, arba 20,4 proc.

4 pav. Savivaldybės 2018 metų biudžeto išlaidų paskirstymas (įskaitant 2017 m. likučio panaudojimą) pagal programas tūkst. Eur.

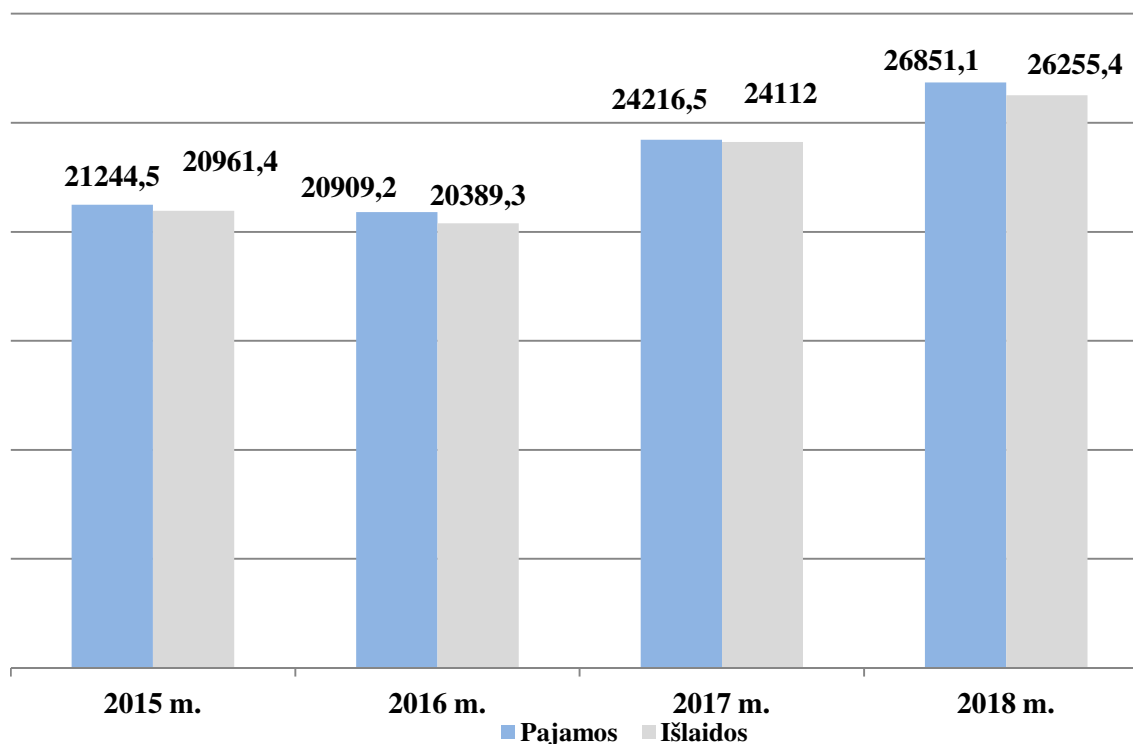

Šaltinis – Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Atlikus biudžeto asignavimų analizę pagal valstybės funkcijas daugiausiai lėšų skiriama švietimui 32,6 proc. ir socialinei apsaugai 16,5 proc.

2015-2018 metų laikotarpiu Savivaldybės biudžeto pajamų surinkimas ir asignavimų panaudojimas nuosekliai didėjo, išskyrus 2016 m. Per ketverius pastaruosius metus biudžeto pajamos padidėjo 26,4 proc., o išlaidos 25,2 proc. (žr. 5 pav.).

**5 pav. Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų dinamika 2015-2018 metais tūkst. Eur
(be prisiimtų finansinių įsipareigojimų)**

Šaltinis – Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Savivaldybės administracijos Finansų ir investicijų skyriaus aiškinamajame rašte atskleista išsami informacija apie Savivaldybės 2018 m. biudžeto išlaidų planą, jo tikslinimą, paaiškintos išlaidų sąmatų vykdymo (nevykdymo) rodiklių priežastys pagal patvirtintas programas ir finansavimo šaltinius.

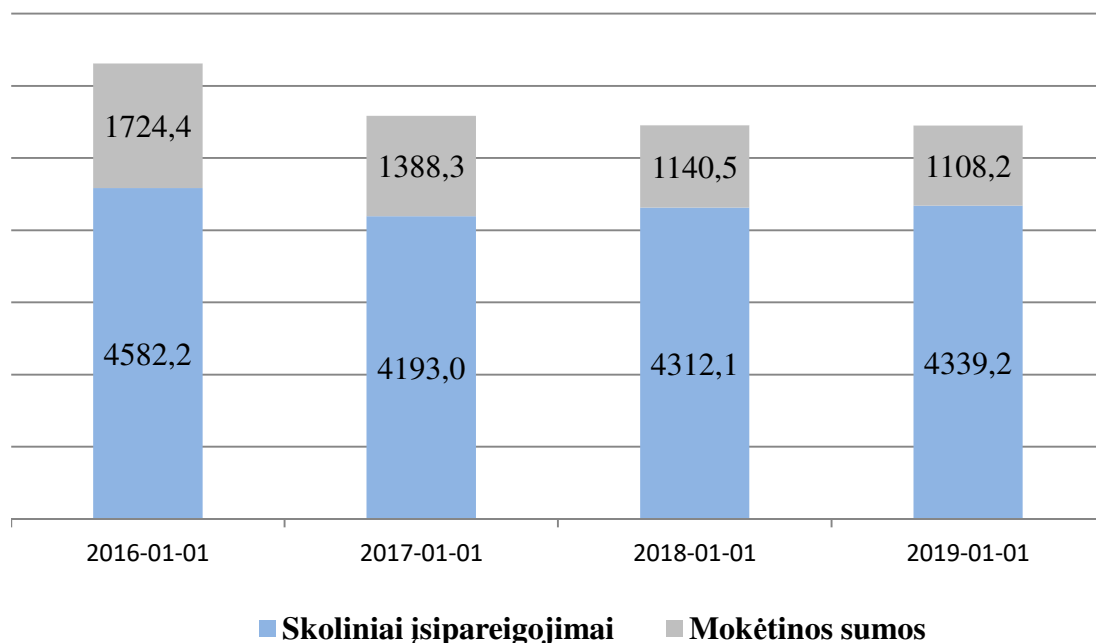
1.3.SAVIVALDYBĖS SKOLINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI, MOKĖTINOS IR GAUTINOS SUMOS

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai ir mokėtinos sumos (kreditinis įsiskolinimas) 2018-12-31 sudarė 5 447,4 tūkst. Eur. Paskolos iš kredito įstaigų sudarė 4 339,2 tūkst. Eur. Savivaldybė 2018 metais laikėsi skolinimosi limitų.

Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi limitas 2018 m. gruodžio 31 d. buvo 530,3 tūkst. Eur, panaudota limito suma – 527,4 tūkst. Eur.

Savivaldybės skolinių įsipareigojimų ir mokėtinų sumų pasikeitimas per pastaruosius metus pateiktas 6 pav.

6 pav. Savivaldybės skolinių įsipareigojimų ir mokėtinų sumų dydžiai 2015-2018 metais, tūkst. Eur.

Šaltinis – Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Gautinos ir mokėtinos sumos

2018 m. gruodžio 31 d. iš Savivaldybės biudžeto išlaikomų įstaigų mokėtinos sumos sudarė 1 108,2 tūkst. Eur (2017 m. gruodžio 31 d. – 1 140,5 tūkst. Eur), iš jų mokėtinos sumos, kurių įvykdymo terminas ilgesnis kaip 45 dienos, sudarė 38,1 tūkst. Eur (2017 m. gruodžio 31 d. – 27,7 tūkst. Eur).

Mokėtinos sumos dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų grąžinimo) sudarė 500,1 tūkst. Eur (2017 m. gruodžio 31 d. – 530,3 tūkst. Eur).

Didžiąją dalį mokėtinų sumų sudarė įsiskolinimas už socialines išmokas (pašalpas) – 137,6 tūkst. Eur, komunalines paslaugas – 122,4 tūkst. Eur, subsidijas gamybai – 86,4 tūkst. Eur, miestų ir gyvenviečių viešąjį ūkį – 85,7 tūkst. Eur, kitas paslaugas – 54,2 tūkst. Eur, kitas išlaidas – 27,2 tūkst. Eur, ilgalaikio materialiojo turto einamojo remonto išlaidos – 25,9 tūkst. Eur.

Mokėtinos sumos, lyginant su įsiskolinimu 2017 m. gruodžio 31 d., sumažėjo 32,3 tūkst. Eur, įsiskolinimas, ilgesnis kaip 45 dienos, padidėjo 10,4 tūkst. Eur.

Savivaldybės mokėtinos sumos (išskyrus sumas paskoloms grąžinti) 2018 m. gruodžio 31 d., palyginus su 2017 m. gruodžio 31d., sumažėjo 2,1 tūkst. Eur ir sudarė 608,1 tūkst. Eur.

Gautinos sumos (debetinis įsiskolinimas) 2018 m. gruodžio 31 d. buvo 99,7 tūkst. Eur, t. y. 29,8 tūkst. Eur daugiau negu 2017 m. gruodžio 31 d.

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai (gautos paskolos)

Varėnos rajono savivaldybės skolos limitas 2018 m. gruodžio 31 d. buvo 7 595,4 tūkst. Eur, panaudoto limitu suma – 4 339,2 tūkst. Eur. Tai sudarė 57,1 proc. viso 2018 m. Savivaldybės skolos limitu.

Savivaldybės skola 2018 m., palyginus su 2017 m., padidėjo 27,2 tūkst. Eur ir sudarė 4 339,2 tūkst. Eur. Šį padidėjimą lėmė UAB „Varėnos komunalinis ūkis“ paimta paskola Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų atnaujinimo (modernizavimo) projektams vykdyti.

Savivaldybės metinis grynojo skolinimosi limitas 2018 m. gruodžio 31 d. buvo 530,3 tūkst. Eur, panaudoto limitu suma – 527,4 tūkst. Eur. Tai sudarė 99,5 proc. viso metinio grynojo skolinimosi limitu.

Savivaldybė pagal pasirašytas paskolų sutartis 2018 m. bankams gražino paskolų už 530,3 tūkst. Eur (neįskaitant UAB „Varėnos komunalinis ūkis“ paimtos paskolos Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų atnaujinimo (modernizavimo) projektams vykdyti), t. y. 23,3 tūkst. Eur daugiau lyginant su 2017 m. Palūkanų sumokėta 67,2 tūkst. Eur.

1.4.AUDITO PROCEDŪRU METU NUSTATYTI DALYKAI

Savivaldybės administracija, rengdama metinį biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, remiasi savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktų biudžeto vykdymo ataskaitų duomenimis. Kontrolės ir audito tarnyba, siekdama įsitikinti, kad asignavimų valdytojų ataskaitose pateikti duomenys yra tikri ir teisingi, 2018 metais audito procedūras atliko Savivaldybės administracijoje ir dviejose biudžetinėse įstaigose. Audito procedūros buvo atliktos Viešosios infrastruktūros plėtros bei priežiūros programoje (08), Sveikatos apsaugos programoje (04) ir Kultūros paveldo puoselėjimo ir užimtumo didinimo programoje (07).

1.4.1.Dėl biudžeto išlaidų klasifikacijos

Pagal Biudžeto sandaros įstatymo bei Valstybės ir savivaldybių biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių⁸ reikalavimus asignavimų valdytojais privalo nustatyti ir tvirtinti pavaldžių biudžetinių įstaigų programų sąmatas pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius. Biudžeto išlaidų klasifikacija pagal ekonominės klasifikacijos kodus patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu⁹. Audito metu atlikus audito procedūras Sveikatos

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžeto pajamu ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

apsaugos (04) ir Kultūros paveldo puoselėjimo bei kultūros paslaugų (07) programose nustatyti atvejai, kai nesilaikoma nustatytos biudžeto išlaidų klasifikacijos. Tačiau nustatyti išskiepimai kiekybiškai reikšmingos įtakos Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui neturėjo.

1.4.2. Dėl biudžetinių įstaigų aiškinamųjų raštų

Biudžetinės įstaigos Savivaldybės administracijos Finansų ir investicijų skyriui prie Biudžeto vykdymo ataskaitų neteikia Aiškinamųjų raštų. Nevykdomas Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo¹⁰ 1.3.6 punktą, kuriame nurodoma, kad išlaidų sąmatos vykdymo ketvirtinės ataskaitos bei metinė ataskaita pateikiama su lydraščiu ir aiškinamuoju raštu, kuriame turi būti nurodyti apibendrinti pagrindiniai išlaidų sąmatų vykdymo (nevykdymo) rodikliai (pagal patvirtintas programas) ir paaiškinamos priežastys, papildoma reikšminga ataskaitose nenurodyta informacija, biudžetinių lėšų sąskaitoje (kasoje) lėšų likučiai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir paaiškinamos jų susidarymo priežastys.

2. SAVIVALDYBĖS 2018 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

Savivaldybės administracija, rengdama konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, remiasi savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės jai pateiktų finansinių ataskaitų duomenimis. Todėl Savivaldybės konsoliduoto finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumas priklauso ne tik nuo Savivaldybės administracijos tvarkomos apskaitos, bet ir nuo viešojo sektoriaus subjektų parengtų finansinių ataskaitų rinkinių teisingumo. Siekdama gauti pakankamą užtikrinimą dėl minėtų ataskaitų teisingumo Kontrolės ir audito tarnyba suplanavo ir atliko pagrindines audito procedūras šiuose svarbiuose grupės komponentuose: Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės Ižde, Varėnos kultūros centre, Varėnos sporto centre, Viešosiose įstaigose – Varėnos ligoninėje, Varėnos pirminės sveikatos priežiūros centre. Šių subjektų turto suma yra 60 978,4 tūkst. Eur arba 77,7 proc. viso viešojo sektoriaus subjektų konsoliduotojo turto vertės.

Kontrolės ir audito tarnyba, audituodama 2017 metų viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas, kurios buvo konsoliduotos į VSAKIS (Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema) nustatė klaidų ir neatitikimų, turėjusių įtakos 2017 metų savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui.

¹⁰ Varėnos rajono savivaldybės administracijos 2016 m. kovo 10 d. įsakymas Nr. DV-306 "Dėl finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pateikimo".

Reikšmingiausios klaidos buvo nustatytos Savivaldybės administracijoje ilgalaikio turto srityje, apskaitant vietinės reikšmės kelius ir gatves. Savivaldybės administracija į pateiktas rekomendacijas atsižvelgė ir ėmėsi veiksmingų kontrolės priemonių.

2.1.Savivaldybės administracijos pažanga ilgalaikio turto apskaitos srityje

2.1.1.Užregistruoti visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės

Varėnos rajono savivaldybės konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos duomenimis „Infrastruktūra ir kiti statiniai“ likutinė vertė 2018 m. pabaigoje – 21 651,57 tūkst. Eur, iš jų 12 585 tūkst. Eur sudaro vietinės reikšmės keliai ir gatvės.

Įvertinus savivaldybės administracijos veiksmus, įgyvendinant ankstesnių auditų metu pateiktas rekomendacijas dėl vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos, nustatyta pažanga, kad finansinėse ataskaitose būtų rodomi teisingi duomenys. **Tai yra, įgyvendinta dalis praėjusių auditų metu teiktų rekomendacijų – buhalterinėje apskaitoje užregistruota visų vietinės reikšmės kelių ir gatvių vertė.**

Kontrolės ir audito tarnyba, atlikusi Varėnos rajono savivaldybės 2016 ir 2017 m. finansinius (teisėtumo) auditus nustatė, kad Vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaita nėra tiksli, nes Tarybos sprendimu nepatikslinti vietinės reikšmės kelių ir gyvenamųjų vietovių gatvių sąrašai. Todėl Vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašų duomenys nesutapo su buhalterinės apskaitos duomenimis. Kelių inventorizacija atlikta tik į apskaitą įtrauktam turtui. Savivaldybės administracijos direktoriui, du metus iš eilės, buvo rekomenduota imtis priemonių, kad būtų patikslinti Tarybos sprendimu Vietinės reikšmės kelių ir gyvenamųjų vietovių gatvių sąrašai.

Savivaldybės administracija 2018 m. ėmėsi veiksmingų kontrolės priemonių, siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir įgyvendinti Kontrolės ir audito tarnybos rekomendacijas. Tai yra:

1.2018 m. Tarybos sprendimais¹¹ buvo patikslinti visų likusių (Varėnos ir Merkinės) seniūnijų vietinės reikšmės kelių sąrašai.

2.2018 m. apskaitoje papildomai apskaityta **318** vietinės reikšmės kelių ir **10** gatvių.

3.Remiantis Turto ir įsipareigojimų vertinimo komisijos posėdžio protokolinais sprendimais¹² į apskaitą įtraukti vietinės reikšmės keliai ir gatvės įvertinti rinkos verte. Minėtų kelių vertė – **1 139,9** tūkst. Eur, gatvių – **111,9** tūkst. Eur.

¹¹ Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimai 2018-10-30 Nr. T-VIII-1065, 2018-11-27 Nr. T-VIII-1098 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2005 m. sausio 25 d. sprendimo Nr. T-V-491 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių sąrašo patvirtinimo pakeitimo“

¹² Turto ir įsipareigojimų vertinimo komisijos posėdžių 2018-10-30,2018-11-30 protokolai Nr.8, 11.

4. Audito metu, atlikus Varėnos savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintų Varėnos, Merkinės ir Valkininkų seniūnijų vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašų palyginimą su buhalterinės apskaitos duomenimis, neatitikimų nenustatyta.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Vietinės reikšmės kelių sąrašuose yra gatvės, kurios pilnai sutampa su vietinės reikšmės keliais ir atskiru vienetu buhalterinėje apskaitoje neregistruotos. Varėnos seniūnijoje – 54 gatvės, Merkinės seniūnijoje – 35 gatvės, Valkininkų seniūnijoje – 20 gatvių. Iš viso visose seniūnijose tokių gatvių yra 193 vienetai.

2.1.2. Biologinio turto apskaita

Savivaldybės administracijos apskaitoje miško žemės sklypuose augančių medynų vertė 889,6 tūkst. Eur. Ataskaitiniu laikotarpiu į apskaitą įtraukti parkų ir skverų želdiniai, kurie įvertinti 207,0 tūkst. Eur tikrąja verte, 2018 m. gruodžio 31 d. parkų ir skverų želdiniams užregistruotas 0,9 tūkst. Eur tikrosios vertės sumažėjimas. Biologinis turtas įvertintas tikrąja verte 2018 m. gruodžio 31 d.

2.2. Kelių inventorizacija

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹³ patvirtintose Inventorizacijos taisyklėse nustatyta, kad Kelių inventorizavimo apraše nurodomas kelio numeris, kelio pavadinimas ir kelio ilgis pagal valstybinės reikšmės kelių sąrašą arba atitinkamos savivaldybės vietinės reikšmės kelių sąrašą pateiktus duomenis. Audito metu nustatyta, kad Kelių inventorizacija atlikta, tačiau Inventorizacijos apraše nenurodytas kelių ilgis.

2.3. Savivaldybės administracijos apskaitoje trečdalis vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaityta iki 1 euro verte.

Apskaitoje dar yra užregistruotų 212 vnt. vietinės reikšmės kelių ir 236 vnt. gatvių simbolinė iki 1 euro verte. Tai sudaro 35,4 proc. visų Savivaldybės administracijoje apskaitomų vietinės reikšmės kelių ir gatvių. Pagal 12-VSAFAS¹⁴ šie turto vienetai turi būti įvertinti ir užregistruoti tikrąja verte. Todėl negalime patvirtinti, kad šie Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis nurodyti likučiai yra teisingi: Finansinės būklės ataskaitoje Infrastruktūros ir kitų statinių (A.II.3 eil.) dalies vietinės reikšmės kelių ir gatvių, įregistruotų apskaitoje vertė 12 585 tūkst. Eur, atitinkamai Finansavimo sumos iš Valstybės biudžeto (D.I.eil.) – 17 111,16 tūkst. Eur, iš ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų (D.II.eil.) – 13 575,36 tūkst. Eur, iš kitų šaltinių (D.IV.eil.) – 7 805,10 tūkst. Eur, Sukauptas perviršis ir deficitas (F.III.eil.) – 27 994,24 tūkst. Eur.

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr.719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.

¹⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ 25 p.

2.4. Nepakankamas finansavimas kelių ir gatvių teisei registracijai.

Dar vis išlieka kelių teisinės registracijos problema. Varėnos rajono savivaldybėje esantys keliai teisiškai neįregistruoti. Dėl nepakankamo finansavimo atlikta tik mažos dalies (0,74 proc.) vietinės reikšmės kelių ir gatvių teisinė registracija. 2018 m. užregistruoti tik du objektai. Turto valdymo įstatymo¹⁵ 16 str. 4 d. nurodyta, kad valstybės ir savivaldybei nuosavybės teise priklausantis registruotinas turtas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojamas viešuosiuose registruose, o Nekilnojamojo turto registro įstatymo¹⁶ 9 str. 1 d. nurodyta, kad Nekilnojamojo turto registre registruojami nekilnojamieji daiktai (žemės sklypai, statiniai ir kt.), jeigu jie Nekilnojamojo turto kadastro nustatyta tvarka yra suformuoti kaip atskiri nekilnojamojo turto objektai ir jiems suteiktas unikalus numeris.

Savivaldybės tarybos sprendimu¹⁷ patvirtintame biudžete 2018 m. priemonei „Nekilnojamojo turto ir žemės sklypų kadastrinių (geodezinių) matavimų bei teisinės registracijos vykdymas, tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimas, turto vertinimas“ buvo numatyta 160,0 tūkst. Eur. Atskirai kelių ir gatvių kadastriniams matavimams ir teisei registracijai lėšos nebuvo numatytos. Tačiau, 2018 m. rugsėjo mėn. Tarybos sprendimu¹⁸ šiai priemonei skirtos lėšos buvo sumažintos 130 tūkst. Eur ir perskirstytos kitoms priemonėms, o priemonei „Kelių ir gatvių kadastriniai matavimai ir teisinė registracija“ skirta tik 0,5 tūkst. Eur, faktiškai panaudota 0,4 tūkst. Eur. Kontrolės ir audito tarnyba Finansinio (teisėtumo) 2017 m. audito ataskaitoje Administracijos direktoriui rekomendavo formuojant 2019 m. biudžetą numatyti lėšas kelių ir gatvių techninei inventorizacijai/kadastriniams matavimams atlikti ir jų įregistravimui Nekilnojamojo turto registre.

2.5. Nepaskaičiuotas turto nuvertėjimas

Sudarydamas finansines ataskaitas, viešojo sektoriaus subjektas turi nustatyti, ar yra turto nuvertėjimo požymių. Audito metu nustatyta, kad turtui, kuris yra nenaudojamas ir savivaldybės funkcijoms atlikti nereikalingas nepaskaičiuotas nuvertėjimas. Be to, minėtam turtui yra priimti sprendimai¹⁹ sprendimai jį nurašyti, tačiau Savivaldybės administracija 2018 m. jo nenurašė (nelikvidavo). Tai yra:

1. Pastatams esantiems adresu Aušros g. 17, Varėnoje:

¹⁵ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo 1998 m. gegužės 12 d. įstatymas Nr. VIII-729.

¹⁶ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro 1996 m. rugsėjo 24 d. įstatymas Nr. I-1539.

¹⁷ Varėnos rajono savivaldybės 2018 m. vasario 20 d. sprendimas Nr. T-VIII-885 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto patvirtinimo“.

¹⁸ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2018 m. rugsėjo 25 d. sprendimas Nr. T-VIII-1045 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 20 d. sprendimo Nr. T-VIII-885 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹⁹ Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimai „Dėl savivaldybės turto, pripažinto netinkamu (negalimu) naudoti“: 2018 m. kovo 27 d. Nr. T-VIII-929; 2018 m. lapkričio 27 d. T-VIII-1087; 2018 m. gruodžio 21 d. Nr. T-VIII-1126 .

1.1. pastatas- vaikų lopšelis darželis, inv. Nr. 0101003Z – likutinė vertė 36,3 tūkst. Eur;

1.2. pastatas – vaikų lopšelis darželis, inv. Nr. 01010003-1 – likutinė vertė 53,5 tūkst. Eur;

1.3.ūkinis pastatas, inv. Nr.01010003-2 - likutinė vertė 2,5 tūkst. Eur;

2.Pastatams esantiems adresu J.Basavičiaus g. 58, Varėna:

2.1. pastatas – buitinės patalpos, inv. Nr. 1202200017 – likutinė vertė 2,8 tūkst.

Eur;

2.2. pastatas – elektros skydinė, inv. Nr.1202200018 – likutinė vertė 0,1 tūkst. Eur;

2.3.pastatas – garažas, inv. Nr.1202200019 – likutinė vertė 0,2 tūkst. Eur;

2.4.pastatas – elektros skydinė – sandėlis, inv. Nr. 1202200020 – likutinė vertė 1,3 tūkst. Eur;

2.5.pastatas sandėlis inv. Nr. 1202200021 – likutinė vertė 0,5 tūkst. Eur;

2.6.požeminiai ir antžeminiai gelžbetoniniai inžineriniai statiniai – šuliniai. Tranšėjos, požeminės saugyklos, atraminės sienelės – likutinė vertė 5,0 tūkst. Eur;

3.Infrastruktūros statinys – žaidimo aikštelė su tinklo tvora ,esanti adresu J. Basavičiaus g. 2A, inv. Nr. 0011001031, likutinė vertė – 12,8 tūkst. Eur.

Buhalterinės apskaitos duomenimis šio turto likutinė vertė 2018-12-31 – 115,0 tūkst. Eur.

Nesilaikant 22-ojo Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Turto nuvertėjimas“ reikalavimų nebuvo apskaičiuotas pastatų ir infrastruktūros statinių nuvertėjimas. Todėl Konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje (A.II eil.) ilgalaikis materialusis turtas yra padidintas 115,0 tūkst. Eur, ir ta pačia suma padidintos pagrindinės veiklos sąnaudos (B eil.).

2.6.Nustatytos klaidos Finansinės būklės (konsoliduotoje) ataskaitoje kitų ilgalaikių įsipareigojimų dalyje

Konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje Savivaldybės ilgalaikiai įsipareigojimai sudaro 7 144,62 tūkst. Eur. Iš to skaičiaus 84,60 tūkst. Eur sudaro kiti „Ilgalaikiai įsipareigojimai“ (E eil.1.3).

Audito metu nustatyta, kad „Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai“ yra padidinti 66,0 tūkst. Eur. Šią sumą sudaro 2009-2013 metais valstybės tarnautojams, kuriems dėl ekonomikos krizės neproporcingai buvo sumažintas darbo užmokestis, apskaičiuota gražintina darbo užmokesčio dalis. Administracijos ataskaitoje 2015 m. buvo užregistruota minėta ilgalaikė gautina suma, tačiau Išdui Pažymyje dėl finansavimo sumų nebuvo pateikta informacija apie ilgalaikę gautiną sumą, kurią numatoma kompensuoti iš Iždo vėliau nei po

12 mėnesių. Todėl Iždo apskaitoje nebuvo pripažintos finansavimo sąnaudos ir kiti ilgalaikiai įsipareigojimai. Konsolidavimo metu buvo atliktas rankinis įrašas (Atskaitomybės vienetas Varėnos rajono savivaldybė M53) padidintos finansavimo sąnaudos (sąskaitos kodas FV10083) ir užregistruoti kiti ilgalaikiai įsipareigojimai (sąskaitos kodas FF10193).

Apskaičiuota gražintina neišmokėto darbo užmokesčio dalis buvo išmokėta jau 2016-2018 m. Audito metu nustatyta, kad likusi 2018 m. gruodžio 31 d. neišmokėta suma – 18,6 tūkst. Eur. Konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai padidinti 66,0 tūkst. Eur, kadangi nebuvo atliktas (atstatytas) rankinis įrašas, tai yra, nesumažinti kiti ilgalaikiai įsipareigojimai ir nesumažintos finansavimo sąnaudos.

Konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai (E.1.3 eil.) padidinti 66,0 tūkst. Eur, o Veiklos rezultatų ataskaitoje Bendrų valstybės paslaugų sąnaudos (B.I.eil.) padidintos ta pačia suma, atitinkamai padidintas ir Pagrindinės veiklos perviršis (C eil.).

3.SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ IR TURTO NAUDOJIMAS

2018 METAIS

3.1.Dėl įmokų socialiniam draudimui

Atlikus audito procedūras biudžetinėse įstaigose Varėnos kultūros centre ir Varėnos sporto centre nustatyta, kad papildomai, šios dvi įstaigos per metus Socialiniam draudimui sumokėjo virš **10,0** tūkst. Eur įmokų. Šiose įstaigose apie 50 proc. darbuotojų dirba 0,5 arba mažesniu (0,2; 0,25;0,35) etatu ir kurių atlyginimas nesiekia minimalios mėnesinės algos.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. buvo pakeistas Lietuvos Respublikos Valstybinio socialinio draudimo įstatymo²⁰ 10 straipsnis, pagal kurį socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo kiekvienam apdraustajam asmeniui apskaičiuotos darbo užmokesčio sumos, ne mažesnės kaip Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga (MMA). Tai yra, darbdaviai už darbuotojus, kurių atlyginimas nesiekia minimalios mėnesinės algos, privalo sumokėti socialinio draudimo įmokas nuo visos MMA.

Manytume, kad biudžetinių įstaigų vadovai turėjo įvertinti minėtą situaciją ir priimti sprendimą dėl etatų skaičiaus optimizavimo, siekiant, kad savivaldybės biudžeto lėšos būtų naudojamos ekonomiškai ir racionaliai.

²⁰ Lietuvos Respublikos Valstybinio socialinio draudimo 1991 m. gegužės 21 d. įstatymas Nr. I-1336.

3.2. Turto inventorizacija

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas²¹ įtvirtina, jog apskaitos duomenys turi būti pagrindžiami turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis. Viena iš svarbiausių kontrolės priemonių finansinių ataskaitų duomenų teisingumui užtikrinti yra kokybiškas metinės inventorizacijos atlikimas.

Pastaraisiais metais vis daugiau dėmesio skiriama metinei turto inventorizacijai atlikti, tačiau vis dar pasitaiko netinkamai atliktos inventorizacijos atvejų. Tai yra:

1. Ne visada turtas inventorizuojamas pagal turto buvimo vietą. Nesilaikoma Inventorizacijos taisyklių 17.1 punkto. Pvz. pagal projektą „Kultūros įstaigų infrastruktūros modernizavimas Varėnos mieste“ įsigytas turtas (kompiuteriai, televizoriai) inventorizavimo apraše – sutikrinimo žiniaraštyje nurodyta minėto turto buvimo vieta – Savivaldybės administracijos Finansų ir investicijų skyrius, tačiau faktiškai šio turto buvimo vieta Varėnos kultūros centras ir Varėnos viešoji biblioteka. Su minėtomis įstaigomis pasaugos sutartys nesudarytos.

2. Ne visada apžiūrimas kiekvienas turto vienetas. Nesilaikoma Inventorizacijos taisyklių 21 punkto, kuriame nurodoma, kad Inventorizacijos komisija, inventorizuodama ilgalaikį materialųjį turtą, išskyrus kelius, apžiūri kiekvieną turto vienetą ir jo dalis, įvertina, ar yra požymių, kad turtas gali būti nuvertėjęs. Pavyzdžiui turtas – „Šunų vedžiojimo aikštelė“, kurios likutinė vertė 3,0 tūkst. Eur yra išardyta (sugadinta), faktiškai turto nėra, tačiau Komisija turto inventorizacijos metu jokių pastabų dėl minėto turto nepateikė. Kontrolės ir audito tarnybai pateikus pastabas, Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktorius 2019 m. gegužės 17 d. įsakymu²² turtą „Šunų vedžiojimo aikštelė“ pripažino netinkamu (negalimu) naudoti ir jį nurašė.

3. Turtas perduotas pagal panaudos sutartį, kuris apskaitoje neapskaitytas. Varėnos rajono savivaldybės taryba sprendimu²³ leido Viešajai įstaigai „Vienaragių šilas“ neatlygintinai pagal panaudą iki 2024 m. balandžio 30 d. naudotis Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu inžineriniu statiniu – Pavėsine (pastato unikalus Nr. 4400-2907-1874), esančia Varėnos sav. Merkinės sen. Panaudos sutartis pasirašyta ir turtas perduotas 2014 m. gegužės 14 d. (sutarties Nr. ns-20).

Siekiant, kad turto metinė inventorizacija būtų atliekama laikantis Inventorizacijos taisyklių, bei įvertinant tai, kad Savivaldybės turtas yra skirtingose buvimo vietose, o vienai

²¹ Lietuvos Respublikos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais) 19 str. 9 dalis

²² Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. gegužės 17 d. įsakymas Nr. DV-408 „Dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto pripažinimo netinkamu (negalimu) naudoti ir jo nurašymo“.

²³ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. T-VII-962 „Dėl negyvenamųjų patalpų, priklausančių savivaldybei nuosavybės teise, panaudos“.

Inventorizacijos komisijai fiziškai yra neįmanoma inventorizuoti turtą, siūlome Administracijos direktoriui, rengiantis 2019 m. turto inventorizacijai, apsvarstyti galimybę sudaryti kelias turto inventorizacijos komisijas – centrinę ir vietines inventorizacijos komisijas.

3.3. Turto perduoto pagal panaudos sutartis kontrolė

Vadovaujantis Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimo²⁴ 22 p. panaudos gavėjas panaudos sutarties galiojimo laikotarpiu ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo kiekvienų kalendorinių metų pabaigos teikia panaudos davėjui ataskaitą, kurioje nurodoma, kaip yra naudojamas panaudos pagrindais perduotas ilgalaikis materialusis turtas, kokią veiklą vykdo panaudos gavėjas, ar panaudos gavėjas vykdo įsipareigojimus savo lėšomis atlikti nekilnojamojo daikto einamąjį ar statinio kapitalinį remontą arba kito ilgalaikio materialiojo turto remontą, ar vykdomos kitos panaudos sutarties sąlygos.

Audito metu nustatyta, kad ne visi panaudos gavėjai laikosi sutartinių įsipareigojimų. Tai yra, ne visi panaudos gavėjai laiku pateikė ataskaitas, nors Turto valdymo skyriaus atsakingi darbuotojai panaudos gavėjus apie minėtą prievolę informavo dar š.m. vasario mėn. Norime pažymėti, kad Ataskaitos apie panaudos pagrindais perduoto ilgalaikio materialiojo turto naudojimą yra neinformatyvios, abstrakčios. Iš šių ataskaitų turinio nustatyti, kaip naudojamas savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas, bei atlikti turto naudojimo kontrolę ir priežiūrą, yra sudėtinga. Ataskaitose nenurodoma kokie turto vienetai įstaigai yra perduoti naudotis panaudos teise, dauguma atvejų nenurodoma turto, perduoto panaudos pagrindais, adresas. Nurodomas tik panaudos sutarties data, numeris, kontaktiniai duomenys. Pvz. ataskaitos: Vilkiutinio kaimo bendruomenės, Lietuvos kariuomenės, Varėnos miesto veiklos grupės, asociacijos Varėnos rajono progresyvios muzikos klubo „Neospektras“, Varėnos rajono savivaldybės bendruomeniniai globos namai ir kt. Viešajai įstaigai „Varėnos ligoninė“ pagal aštuonias panaudos sutartis buvo suteikta naudotis visa eile turto objektų, tačiau už kokį turtą teikiama ataskaita nėra aišku. *Todėl siūlome nustatyti aiškius ir išsamius reikalavimus ataskaitoms, kuriose būtų atsiskaitoma už panaudai suteikto ilgalaikio materialaus turto objektų naudojimą.*

4. KITI DALYKAI

Audito metu nustatyta, kad Varėnos rajono savivaldybės taryba sprendimais nustato biudžetinėms įstaigoms didžiausią leistiną etatų skaičių, o ne pareigybių. Vadovaujantis

²⁴ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 30 d. sprendimas Nr. T-VII-1124 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašo patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais) 22 p.

Biudžetinių įstaigų įstatymo²⁵ 9 str. 2 d. 4 p. biudžetinės įstaigos vadovas tvirtina biudžetinės įstaigos struktūrą ir pareigybių sąrašą, neviršijant nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus. Pažeidžiant šią įstatymo nuostatą, pareigybių sąrašai biudžetinėse įstaigose nepatvirtinti.

²⁵ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų 1995 m. gruodžio 5d. įstatymas Nr. I-1113.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/Priemonės/Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data
1.	Kelių ir gatves užregistruotus simboline iki 1 euro verte, įvertinti ir užregistruoti tikrąja verte.	Savivaldybės administracija	Bus atliekamas kelių ir gatvių vertinimas ir nustatoma jų tikroji vertė	2019-2021 m. Siejasi su antra rekomendacija.
2.	Formuojant 2020 metų biudžetą numatyti lėšas kelių ir gatvių techninei inventorizacijai/kadastriniams matavimams ir jų įregistravimui Nekilnojamojo turto registre.	Savivaldybės administracija	2019-2021 m. skiriamos lėšos iš kelių priežiūros plėtros programos gatvėms ir keliams inventorizuoti bei teisiškai įregistruoti.	2019-2021 m.
3.	Nustatyti papildomas kontrolės priemones ilgalaikio turto srityje, kurios užtikrintų teisingą ilgalaikio turto apskaitą.	Savivaldybės administracija	Bus papildytas Varėnos rajono savivaldybės administracijos apskaitos vadovas, kuriame bus numatyta turto, kurio nespėjama nurašyti einamaisiais finansiniais metais, nuvertėjimo procedūros.	2019 m. IV ketv.
4.	Vertinti ilgalaikio turto, apskaitomo įsigijimo savikaina, nuvertėjimo	Savivaldybės administracija	Finansinių metų pabaigoje atliekant metinę inventorizaciją inventorizacijos komisija	Prieš metinę inventorizaciją

	požymius.		bus įpareigota nustatyti ilgalaikio turto nuvertėjimo požymius.	
5.	Nustatyta tvarka ištaisyti konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenų neatitikimus.	Savivaldybės administracija	Rengiant 2019 m. konsoliduotąjį finansinių ataskaitų rinkinį, bus ištaisyti (patikslinti) duomenys, tai yra, sumažinti kiti ilgalaikiai įsipareigojimai ir sumažintos finansavimo sąnaudos.	Iki 2020-06-01
6.	Įpareigoti biudžetinių įstaigų vadovus, kad prie Biudžeto įvykdymo ataskaitų būtų teikiami Aiškinamieji raštai.	Savivaldybės administracija	Nuo 2019 m. sausio 1 d. biudžetinės įstaigos, teikdamos Biudžeto vykdymo ataskaitas, pateikia ir aiškinamuosius raštus.	
7.	Apskaityti apskaitoje neapskaitytą turtą.	Savivaldybės administracija	Gauta informacija iš VĮ Registrų centro apie savivaldybei nuosavybės teise priklausančią nekilnojamąjį turtą. Bus sutikslinti duomenys su apskaitos duomenimis ir įtrauktas į apskaitą neapskaitytas turtas.	Iki 2020-06-01
8.	Siekiant, kad metinės inventorizacijos būtų atliekamos tinkamai, sudaryti vietines ir centrinę inventorizacijos komisijas.	Savivaldybės administracija	Atliekant metinę inventorizaciją bus atsižvelgta į pastabas, sudarant vietines ir centrinę inventorizacijos komisijas.	Iki 2019-12-31
9.	Siūlome nustatyti aiškius ir išsamius reikalavimus	Savivaldybės administracija	Šiuo metu yra rengiamas turto perdavimo naudoti laikinai neatlygintinai	Iki 2019-12-31

	ataskaitoms, kuriose būtų atsiskaitoma už panaudai suteikto ilgalaikio materialaus turto objektų naudojimą.		naudoti pagal panaudą tvarkos aprašas ir bus teikiamas tvirtinti Varėnos rajono savivaldybės tarybai. Kartu bus patvirtinta ir ataskaitos apie perduotą naudoti turta pagal panaudos sutartis forma.	
10.	Nurodyti biudžetinių įstaigų vadovams, kad kreiptųsi į Savivaldybės tarybą dėl didžiausio leistino pareigybių skaičiaus nustatymo.	Savivaldybės administracija	Iki 2019-09-01 bus parengtas Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymas savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovams kreiptis į savivaldybės tarybą nustatyti didžiausią leistiną pareigybių, finansuojamų iš Savivaldybės biudžeto, skaičių.	

Savivaldybės kontrolierius

Gintautas Šakalis

Kontrolieriaus pavaduotoja

Laima Ulbinienė

Auditą atliko Savivaldybės kontrolierius Gintautas Šakalis ir Kontrolieriaus pavaduotoja Laima Ulbinienė.

Auditas atliktas, vykdant Savivaldybės kontrolieriaus 2018-08-31 įsakymą Nr. KV-5.

Auditas pradėtas 2018-09-03, baigtas 2019-06-25

PRIEDAI

Finansinio (teisėtumo)
audito ataskaitos 1
priedas

Audito apimtis ir metodai

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais ir Tarptautiniais audito standartais, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad Varėnos rajono savivaldybės biudžeto vykdymo ir konsoliduotose finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito metu atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas, audito procedūros atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Siekdami gauti pakankamą užtikrinimą, kad Savivaldybės Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje ir Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi ir naudojami teisėtai, atsirinkome subjektus: Savivaldybės administracija, Savivaldybės Išdas, Varėnos kultūros centras, Varėnos sporto centras, Viešosios įstaigos – Varėnos ligoninė, Varėnos pirminės sveikatos priežiūros centras.

Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto ataskaitų rinkinio teisingumui ir Savivaldybės ataskaitų rinkinio teisingumui jos neturinčios. Reikšmingu dalyku Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos finansinių ataskaitų straipsniams, viršijanti 588,0 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat kokybiškai reikšmingu yra laikoma svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 201,0 tūkst. Eur.

Audito apimtis ir metodai	
<p>Audituotos konsoliduotos finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos</p> <p>2018 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai</p>	<p>Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys: konsoliduotoji finansinės būklės, konsoliduotoji veiklos rezultatų, konsoliduotoji pinigų srautų ir konsoliduotoji grynojo turto pokyčių ataskaitos bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2018-12-31 duomenis.</p> <p>Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys: Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo (forma Nr.1 sav.), Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo (forma Nr.2 – sav.) ataskaitos, Skolinių įsipareigojimų ataskaita (forma Nr. 3 – sav.), Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita (forma Nr. 4) bei Savivaldybės Biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas pagal 2018-12-31 duomenis.</p> <p>2018 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis iš viso buvo 71 213,17 tūkst. Eur, pabaigoje – 78 3392,74 tūkst. Eur.</p>
<p>2018 m. pajamos, sąnaudos ir patirtos išlaidos, rezultatas</p>	<p>Savivaldybė gavo 33 327,32 tūkst. Eur pajamų ir patyrė 32 488,44 tūkst. Eur sąnaudų. Savivaldybės pagrindinės veiklos rezultatas teigiamas – pajamos viršijo sąnaudas 838,88 tūkst. Eur. Savivaldybės veiklos rezultatas – grynasis perviršis 2 360,47 tūkst. Eur.</p>
<p>2018 m. programos</p>	<p>Savivaldybės 2018 metų biudžete patvirtinta 10 programų. Savivaldybės biudžeto asignavimai paskirstyti Savivaldybės administracijai ir 34 biudžetinėms įstaigoms.</p>
<p>Veikusios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos.</p>	<p>Audito metu vertinome:</p> <p>36 – ių subjektų: Savivaldybės administracijos, Savivaldybės išdo, Savivaldybės 32-ių biudžetinių įstaigų, 2-jų VšĮ sveikatos įstaigų finansinių ataskaitų pagrindu sudaryto 2018 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenis. Taip pat į jį įtrauktą finansinį turtą, kurį sudaro</p>

	<p>Savivaldybei priklausantis bendrovių ir įstaigų nuosavas kapitalas - 6 uždaru akcinių bendrovių (UAB „Varėnos šiluma“, UAB „Varėnos vandenys“, UAB „Varėnos knyga“, UAB „Varėnos komunalinis ūkis“, UAB „Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras“ ir UAB „Varėnos autobusų parkas“) ir 2-jų VŠĮ nepriskiriamų viešojo sektoriaus subjektui (VŠĮ Liškiavos kultūros centras, VŠĮ Dargužių amatų centras) ir vienos įstaigos priskiriamos kitiems subjektams – UAB „Toksika“;</p> <p>35 asignavimų valdytojų biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu sudaryto 2018 metų Savivaldybės Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis;</p> <p>Varėnos rajono savivaldybės išdo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų.</p>
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo.
Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros:	
2018 m. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenys	
Turto sritis	<p>Ilgalaikio materialiojo turto (žemės, infrastruktūros ir kitų statinių,, nebaigtos statybos); ilgalaikio finansinio turto, biologinio turto, trumpalaikio turto (ilgalaikio materialiojo turto, skirto parduoti, sukauptų gautinų sumų, pinigų ir pinigų ekvivalentų).</p> <p>Atsirinktuose subjektuose įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, nusidėvėjimo, nuvertėjimo, nurašymo, perdavimo ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose.</p>
Įsipareigojimų sritis	Įvertinome ar ilgalaikiai įsipareigojimai (ilgalaikių finansinių įsipareigojimų, kitų ilgalaikių įsipareigojimų, ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalies) teisingai atvaizduoti finansinėse ataskaitose.
Pajamų sritis	Vertinome pajamų pripažinimą ir įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, tinkama verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Sąnaudų sritis	Pagrindinės veiklos sąnaudų (darbo užmokesčio ir socialinio

	<p>draudimo, nusidėvėjimo, komunalinių paslaugų ir ryšių, paprastojo remonto ir eksploatavimo).</p> <p>Atrankos būdu vertinome:</p> <p>Sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis);</p>
Metinių finansinių ataskaitų vertinimo sritis	Vertinome ar duomenys ir informacija metinių finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikti pagal finansinėms ataskaitoms keliamus reikalavimus.
Bendras ataskaitų rinkinio konsolidavimo proceso vertinimas	Patikrinome konsolidavimo metu atliktų koregavimų tinkamumą, išsamumą ir tikslumą. Patikrinome bendrą ataskaitų rinkinio pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimą, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų Viešojo sektoriaus atskaitomybės finansinių ataskaitų standartų reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių reikalavimus.
Savivaldybės biudžeto pajamų sritis	<p>Biudžeto pajamos.</p> <p>Vertinome, ar Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitoje teisingai atvaizduoti biudžeto pajamų plano duomenys, ar teisingai atvaizduotos gautų mokesčių sumos.</p>
Savivaldybės biudžeto išlaidų sritis	Vertinome, ar biudžeto išlaidos priskirtos tinkamiems straipsniams.
2018 m. Savivaldybės biudžeto vykdymo vertinimas	
Vertinome, ar Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų planas patvirtintas ir patikslintas Savivaldybės tarybos sprendimais, ar Savivaldybės Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita parengta pagal teisės aktų reikalavimus, ar Savivaldybės gautos paskolos ir prisiimti skoliniai įsipareigojimai kredito įstaigoms atitinka teisės aktams, reglamentuojantiems skolinimosi tvarką ir limitus.	
2018 m. savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas	

Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos tam tikroms audito sritims, atliekant:

ilgalaikio materialiojo turto audito procedūras: vertinome metinės inventorizacijos atlikimą; turto naudojimo ir nurašymo, nereikalingo arba netinkamo (negalimo naudoti) turto valdymo teisėtumą, ar išlaidos turtui įsigyti buvo suplanuotos ir neviršijo asignavimų plano;

ilgalaikių įsipareigojimų audito procedūras: vertinome skolos limitų laikymąsi.

Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo audito procedūras: ar patvirtintame pareigybių sąrašė pareigybių skaičius neviršija nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus, ar patvirtinta darbo apmokėjimo sistema atitinka teisės aktų reikalavimus; ar pagal teisės aktų reikalavimus skirtos priemokos, premijos; ar išlaidos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui buvo suplanuotos ir neviršijo asignavimų plano;

ar turtas ir prekės buvo įsigytos laikantis Viešųjų pirkimo įstatymo nuostatų.